

VROUWENRECHTEN EN GEZONDHEID

**Hoe staat het met de seksuele en
reproductieve gezondheid en rechten
in armere en middeninkomenslanden?**

Katinka in 't Zandt

15.12.2018

1948

Universele Verklaring van de Mensenrechten

1236

Charter van Manden

Mali

ANALYSE in functie van GENDER

Een analyse van de genderrelaties in een maatschappij toont aan dat:

- Vrouwen en mannen verschillende, specifieke noden hebben.
- Vrouwen een gediscrimineerde en achtergestelde groep vormen in vergelijking met mannen.

- VN-Verdrag over de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie tegen Vrouwen (CEDAW) 1979
- Actieprogramma van Cairo 1993
- Het Peking Actieplatform 1995

Verband tussen gezondheid en gender

- Verduidelijking van de ongelijkheden verbonden met de context
- Verduidelijking van de interacties tussen biologische en sociale determinanten
- Seksualiteit en voortplanting spelen een essentiële rol in de gezondheid van vrouwen.

- **Seksuele en Reproductieve gezondheid** : het welzijn, zowel fysiek als mentaal en sociaal, van de mens, met betrekking tot al wat te maken heeft met zijn geslachtsapparaat, de functies en werking ervan en niet enkel de afwezigheid van ziekte of gebreken
- **Seksualiteit** losgekoppeld van vruchtbaarheid. Heeft te maken met **plezierbeleving**.
- **Vrij kunnen beslissen** over
 - Of/wanneer voortplanting
 - Met wie
 - Aantal kinderen
 - Tijd tussen de verschillende geboortes

Seksualiteit en machtskwesties liggen aan de oorsprong van de meeste problemen met seksuele en reproductieve gezondheid.

Gezondheid hangt dus af van de macht die iemand heeft om efficiënt met anderen te onderhandelen over kwesties met betrekking tot seksualiteit en voortplanting, niet alleen binnen intieme relaties, maar ook binnen de context van het geheel van sociale instellingen»

Petchesky Judd 1998 ; IWHC 2000.

Machtsongelijkheid gebruikt
geweld om ongelijkheid in
stand te houden

Verwachtingen met betrekking tot
seksualiteit verschillend voor
mannen en vrouwen

Verband tussen geweld en reproductieve en seksuele gezondheid

- Twijfel aan de reproductiecapaciteit en seksualiteitsbeleving
- Wil om die functies te controleren via een maatschappelijke structuur
- De vrouw wordt in de maatschappij afgebeeld als hoedster van de identiteit

Welke zijn onze seksuele en reproductieve rechten?

1. Recht op gezondheid, reproductieve gezondheid en gezinsplanning;
2. Beslissingsrecht over aantal kinderen en geboortespreiding;
3. Recht te kiezen om al dan niet te huwen en al niet een gezin te stichten;
4. Recht op leven, vrijheid en veiligheid;
5. Recht niet gediscrimineerd te worden op basis van gender;
6. Recht niet blootgesteld te worden aan seksueel misbruik en uitbuiting;
7. Recht niet onderworpen te worden aan marteling, of aan wrede, onmenselijke of ontterende straffen of behandelingen.;

Welke zijn onze seksuele en reproductieve rechten?

8. Het recht om gebruiken die vrouwen discrimineren te veranderen;
9. Recht op privacy;
10. Recht te genieten van wetenschappelijke vooruitgang en niet zonder zijn toestemming onderworpen te worden aan medische handelingen.

SRGR liggen aan de basis van de gezondheid van mannen en vrouwen, aan gendergelijkheid, en welzijn van de mensheid in het algemeen*

- **Elk jaar, in de laagste inkomenslanden:**
 - Meer dan 200 miljoen vrouwen hebben nood aan moderne anticonceptiva
 - Meer dan 45 miljoen vrouwen krijgen geen of slechte prenatale zorg,
 - Meer dan 30 miljoen vrouwen bevallen thuis, zonder medische zorg
- **Werldwijd, jaarlijks:**
 - 25 miljoen abortussen gebeuren in gevaarlijke medische en sociale omstandigheden,
 - Meer dan 35 miljoen mannen en vrouwen hebben geen toegang tot een behandeling van 1 van de 4 behandelbare SOA's,
 - 2 miljoen mensen worden jaarlijks met het HIV virus besmet,
 - 3,0 miljoen kinderen en adolescenten leven met het HIV virus
 - 430 000 kinderen en adolescenten zijn voor het eers met het HIV virus besmet geraakt in 2017

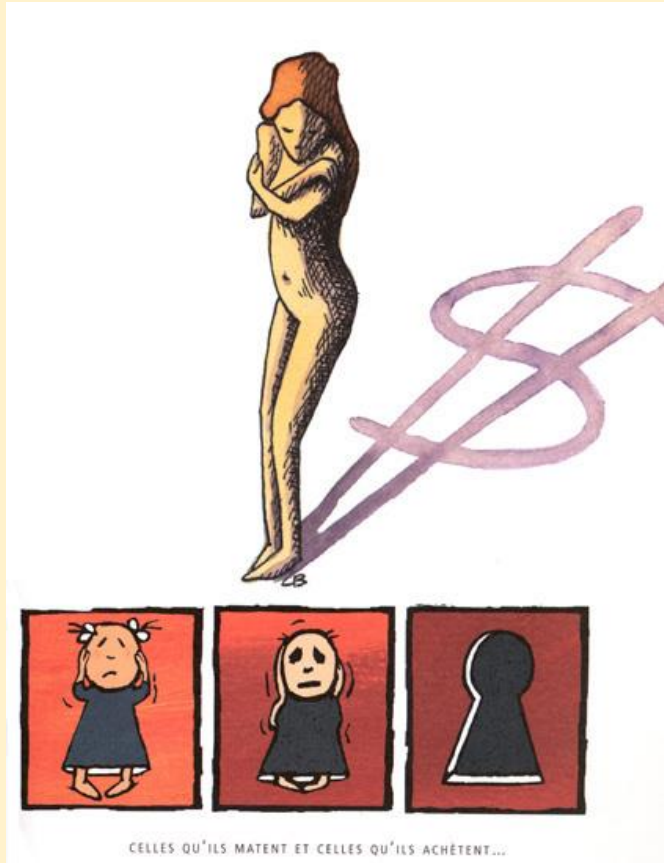
Indien toegang tot moderne anticonceptiva

In 2017:

- 67 miljoen minder ongewenste zwangerschappen (-75%)
- 2.2 miljoen minder perinatale babysterfte (-80%)
- 224.000 minder 'moedersterfte' (-73%)

• *Guttmacher Lancet commission, 2018

Geweld en seksualiteit



- 1 op de 5 meisjes (en 1 op de 13 jongens), seksueel geweld in kindertijd.
in 96%; auteur man

WHO, 2014

- In 2014, EU 22% vrouwen fysiek en seksueel geweld door (ex) partner.
Belgie 24%

FRA, 2014

- 4.5 miljoen mensen gedwongen tot prostitutie:

98% vrouwen waarvan 21% minderjarig

ILO, 2012

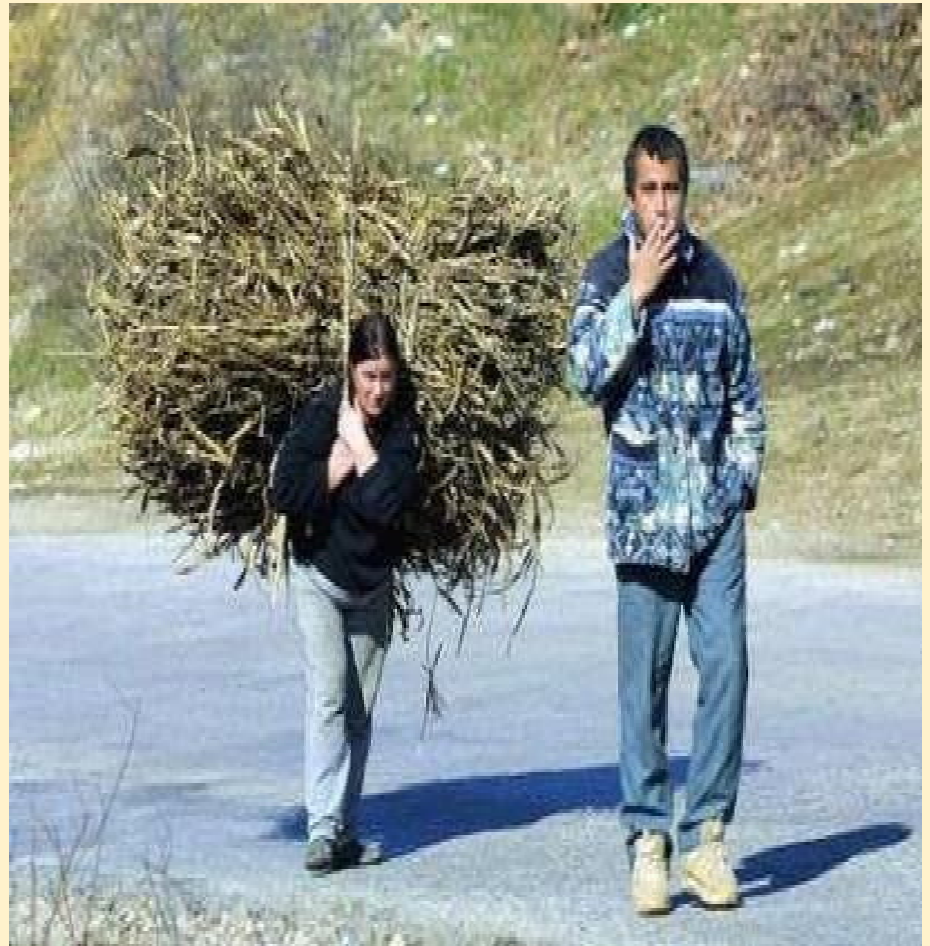


- 3 miljoen meisjes **GVV**
- 700 miljoen vrouwen voor hun 18de uitgehuwelijkt, waarvan 1/3 voor hun 15de
- In België, 100 verkrachtingen per dag, daarvan 8 aanklachten.
4% effectieve veroordeling dader

AI, 2014 dossier verkrachting belgie

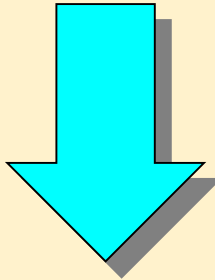
Gendergerelateerd
geweld:
altijd impact op
(geestelijke) gezondheid

WAT NU?



GENDER: etisch- politiek concept

**Het geeft de richting aan voor de strategiën,
acties en doeleinden.**



**GENDERGELIJKHEID
IS GOED VOOR DE (SR) GEZONDHEID VAN
VROUWEN**

Knelpunten

- Tussen tradities en moderniteit (ontwikkeling – emancipatie)
- Tussen culturalisme en universalisme (bescherming van vrouwen – mensenrechten)
- De tweedeling vermijden, vrouwen uit het Noorden = bevrijd, en vrouwen uit het Zuiden = slachtoffers

BASISDIENSTEN in seksuele en reproductieve gezondheid

- Seksuele vorming
- Prenatale, obstetricale et postnatale zorg , en ook neonatale zorg
- Diensten voor veilige abortus en/of veilige post abortus hulpverlening.
- Preventie en behandeling HIV en andere SOA's
- Preventie, diagnose en begeleiding bij seksueel- en gendergerelateerd geweld
- Informatie en dienstverlening met betrekking tot gezondheid en seksueel welbevinden

MEN OF QUALITY DO NOT FEAR EQUALITY

Sonke, Zuidafrika, 2010

dank u voor uw aandacht